

LA COL·LECCIÓ D'APEL·LES I NICOLE FENOSA

PRIMERA PART

EXPOSICIÓ A PARTI DEL 15 DE MARÇ DE 2.013

Els artistes col·leccionen d'una altra manera. Conserven i s'envolten d'obres i objectes com un mirall on s'autoretraten. La dimensió de la seva trajectòria vital marca en certa mesura aquest estol de records i vivències. Coneixem algunes de les col·leccions dels artistes catalans, com la de Rusiñol al seu museu de Sitges, o la de Palau i Fabre, i hem tingut aproximacions a altres de l'àmbit encara privat, com la d'Antoni Tàpies. La divulgació de la d'un escultor com Apel·les Fenosa i la seva esposa Nicole sorpren pel seu abast i a la vegada resulta lògica en un artista que ha conviscut amb els creadors més universals de l'Escola de Paris.

La col·lecció d'Apel·les Fenosa és un exemple de passions compartides. La Primera Passió va ser per la casa del Portal del Pardo del Vendrell. L'any 1957 Fenosa exposa amb èxit a la Galeria Jardin de Barcelona. Il·lusionat per recuperar els vincles amb Catalunya troba la Casa del Portal del Pardo al Vendrell. L'any 1958 el matrimoni Fenosa adquireix la Casa que poc a poc restauren i que ocupen els estius, convidant els amics francesos i catalans. Fenosa hi trobava en aquesta casa l'història de Catalunya, amb una torre gòtica, i elements arquitectònics de totes les èpoques. Amb el temps la restauració de la Casa va anar acompanyada d'una decoració on es combinava el gust per la cultura popular i els objectes que el matrimoni trobava a antiquaris i amics de l'entorn. El mobiliari i els objectes de ceràmica combinen objectes populars amb ceràmiques de Llorens Artigas, o Francesc Elías, i a les parets pengen obres excepcionals surreals de Sisquella, o pintures de Manuel Humbert, Joan Serra, i dibuixos de Marià Fortuny. Alguns sostres de les estances estan pintats per Robert Pikelny, un artista rus establert a Paris.

La casa del Portal es relaciona amb una altra Passió: PASSIÓ PLES LLIBRES. De ben jove Fenosa recitava de memòria versos de Dante i Petrarca i sentia una especial vocació per fer-se amb edicions especials dels llibres dels autors que estimava. L'amistat fraternal amb bibliòfils excepcionals com Jacques Guérin, Pierre Berés i molt especialment Irving

Davis i Joan Gili, antiquaris llibreters, li va permetre adquirir obres de primeríssim ordre com els “Triunfos de Petrarca” de 1532, la Vota Nuova de Dante de 1576, La Crònica de Ramon Muntaner de 1562, Orlando Furioso de Ludovico Ariosto de 1773, els Anales de Catalunya de 1709, l’Histoire du vaillant chevalier Tirant Lo Blanc de 1740. Molts d’aquests llibres estan disposats a les biblioteques de la casa del Vendrell al costat de llibres contemporanis com L’Immaculée Conception de Paul Eluard i André Breton amb aigües de Salvador Dalí, Poésie pour pouvoir d’Henri Michaux de 1949, o edicions dedicades de Jean Cocteau, o Roger Caillois.

Una altra Passió de Fenosa va ser la del Japó. PASSIÓ PEL JAPÓ Els vincles de Fenosa amb el Japó s’inicien a París, als anys 20, quan contacta amb artistes japonesos de l’Escola de París: Kinoshige Ebihara, Takashi Shimizu o Kenzo Okada. A partir dels anys 40 amplia aquestes amistats amb autors com Key Sato i amb una sèrie d’assistents japonesos com Jiro Hashimoto, Yasuo Mizui, Shinya Nakamura o Kenji Yoshida. L’any 1966 la galeria Takashimaya de Tòquio organitzà la seva primera retrospectiva al Japó i Fenosa viatjà per tot el país, tornant amb molts objectes, estampes i llibres adquirits o obsequis dels seus fidels amics. Del llibres destaquen edicions d’Hokusai com “Ehon Kokyo: The canon of filial piety “ de 1934, o “Jokun Hyakunin Isshu Oshiekagami” d’Utagawa Yoshitsuna, i estampes d’Hiroshige, Eisen, i conegudes vistes del Fuji d’Hokusai.

Un aspecte central de les seves passions va ser Picasso. Fenosa va conèixer Picasso l’any 1923 i des del primer moment Picasso ajudà Fenosa i li professà una profunda amistat. Amb els temps la col·lecció de Fenosa del pintor superava el centenar d’escultures que comprava per ajudar-lo i per l’estima que li tenia. Molt especialment en els anys de l’Ocupació Fenosa visitava a diari el taller de Picasso i l’escultor sempre manifestà el deute que tenia amb ell. Fenosa va conservar obres de Picasso, quatre dibuixos dels anys quaranta, gravats, i retrats vintages de Brassai. Curiosament Fenosa no col·leccionava obres dels fotògrafs, però en el seu fons es troben vintages d’alta qualitat d’autors rellevants que l’interessaven pel valor humà de determinats autors que estimava fraternalment: Brassai, Izis, Savitry i, darrerament, Jean-Marie del Moral.

De l’entorn del barri de Montparnasse es deriva una altra passió pels artistes de l’Escola de París. Fenosa va se sentia realment vinculat a aquest barri on va viure sempre i on mantenia el seu taller del Boulevard Saint

Jacques. L'any 1953 el matrimoni Fenosa s'instal·la a la Rue Boissonade i sovintejaven els cafès del barri, on residien la majoria dels seus amics dels quals conservava obres. Els seus veïns Vieira da Silva i Arpad Szenes, Antoni Clavé, Oscar Domínguez, Francisco Peinado o Jean Pougny. Molts dels seus amics eren principalment poetes, dels quals conservava una col·lecció de manuscrits nombrosa. Si algú ha entès realment l'obra de Fenosa aquests han estat els poetes. Els poetes majors del segle XX, francesos i catalans han admirat l'obra de l'escultor i li han dedicat poemes: Jean Cocteau, Paul Eluard, Jules Supervielle, Carles Riba, Josep Carner o Salvador Espriu.

Finalment cal referir-se a la seva passió pel món antic. Conscient que la cultura catalana formava part de la tradició de la cultura mediterrània, Fenosa tenia un gran interès pel món antic. Apassionat per aquesta tradició s'envoltava de referents de les cultures arcaïques, amb objectes que comprava o que els amics li regalaven, i que formaven el seu museu particular, que ordenava en una gran prestatgeria al seu domicili parisenc on barrejava obres de Pierre Bonnard, amb escultures japoneses i gregues.

